

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.14.12.2025

Gülderen YUMAKLI
Van Milletvekili

Türkiye'de hayvancılık, kırsal yaşamın, toplumsal kültürün ve ekonomik faaliyetlerin temel bileşenlerinden biri olup milyonlarca yurttaşın geçim kaynağıdır. Ancak tarım ve hayvancılık, milyonlarca yurttaşın temel geçim kaynağı olmasına rağmen uzun yıllardır uygulanan ithalat odaklı, üreticiyi korumayan politikalar sonucu ciddi bir gerileme yaşamıştır. Girdi maliyetlerindeki artış, koruyucu veteriner hekimliği hizmetlerinin yetersizliği, salgın hastalıkların kontrol altına alınamaması, çoban istihdamı ve küçük ölçekli üreticilere yönelik desteklerin eksikliği hayvancılığı sürdürülemez hale getirmiştir.

2025 yılında Şap hastalığının ülke geneline yayılması nedeniyle hayvan pazarlarının kapanması, on binlerce hayvanın etkilenmesi ve üreticilerin ciddi ekonomik kayıplara uğraması, önleyici veterinerlik hizmetlerinin kurumsallaştırılmasının aciliyetini ortaya koymuştur. Aşılama oranlarındaki düşüklük ve aşı tedarikindeki gecikmeler, üreticiyi özel sektörün yüksek fiyatlarıyla baş başa bırakmıştır.

10 Aralık 2025 tarihinde Van'ın Erciş ilçesi Çelebibağ Mahallesi'nde meydana gelen yangında yaklaşık 100 küçükbaş hayvanın telef olması ve çiftçinin sigorta kapsamında olmaması nedeniyle mağduriyetinin giderilememesi, afet ve felaketlerde sigortasız üreticilerin tamamen korumasız bırakıldığını göstermiştir. İtfaiye'nin yangın tutanağına göre, ahıra yakın tandırdan çıkan yangından kaynaklı 97 hayvanın dumandan zehirlenerek öldüğü, odunluğun tamamen yandığı, toplam zararın yaklaşık 1.200.000 TL (Bir milyon iki yüz bin TL) olduğu belirtilmiştir. Bu olay, sigorta ve denetim eksikliğinin üreticiyi nasıl korumasız bıraktığını bir kez daha göstermiştir. Van'da ayrıca Samancılar Sitesi'nin çevre yolu nedeniyle yaşadığı yapısal sorunlar, canlı hayvan pazarlarının yetersizliği, sel ve afetlerde yaşanan hayvan kayıpları ve genel politikaların olumsuz etkileri hayvancılığı ciddi şekilde zedelemektedir. Ayrıca bu sorunlar üreticilerin yükünü daha da artırmaktadır.

Bu çerçevede, Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinde sigortası olmayan üreticilere yönelik özel bir destek kalemi oluşturulmasının zorunlu hale geldiği açıktır.

Bu bağlamda;

1. 2025 yılında ülke genelinde görülen Şap hastalığına ilişkin olarak; aşı tedarikinde yaşanan gecikmelerin nedeni nedir? Bakanlık, aşı stok yönetimini neden zamanında planlayamamıştır?
2. Salgın hastalıkların kontrolü için koruyucu veteriner hekimliği uygulamasını kurumsallaştırmaya yönelik bir çalışma yürütülmekte midir? Yürütülüyorsa ne aşamada?
3. 2025 yılında Şap hastalığı nedeniyle gerçekleşen toplam ekonomik kaybın Bakanlığınızca hesaplanan tutarı nedir? Bu zararların karşılanmasına yönelik bir destek programı planlanmakta mıdır?
4. 10 Aralık 2025'te Van Erciş Çelebibağ Mahallesi'nde meydana gelen yangında telef olan yaklaşık 100 küçükbaş hayvan için mağdur olan üreticiye herhangi bir destek sağlanacak mıdır? Hayvanı sigortasız olan üreticilerin afet durumlarında korunmasına ilişkin yeni bir düzenleme yapılacak mıdır?
5. Van genelinde hayvan pazarlarının yetersizliği ve altyapı eksikliklerine ilişkin Bakanlığınızın bir yatırım planı bulunmakta mıdır?
6. Sel ve diğer doğal afetler nedeniyle hayvan kaybı yaşayan üreticilerin zararlarının tazmin edilmesine dönük yeni bir mekanizma kurulması gündeminizde midir?
7. Türkiye'de çoban bulunamaması hayvancılıktaki en kritik sorunlardan biri iken; çoban desteğinin aylık olarak verilmesi ve çobanların sigorta/Bağ-Kur primlerinin bütçeden karşılanması konusunda Bakanlığınızın planı var mıdır?
8. Buzağı ölümlerinin azaltılması ve salgın hastalıklarla etkin mücadele için koruyucu veterinerlik uygulamalarının güçlendirilmesine yönelik bütçe artışı ve personel planlaması yapılmakta mıdır?
9. Türkiye'nin hayvancılık politikalarını ithalata dayalı olmaktan çıkararak üretimi önceleyen, küçük ölçekli çiftçiyi merkeze alan bir modele geçiş için Bakanlığın uzun vadeli bir stratejik planı bulunmakta mıdır?
10. Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinde, doğal afetler sonrası sigortası olmayan üreticilerin zararlarının karşılanmasına yönelik ayrı bir destek kalemi oluşturulması planlanmakta mıdır?

11. 2025 yılı içinde doğal afet, salgın hastalık veya yangınlar nedeniyle hayvan kaybı yaşayan sigortasız üretici sayısı ve bu üreticilerin toplam zarar tutarı nedir?
12. Van ili özelinde, son beş yılda sigortasız çiftçilerin afetler nedeniyle uğradığı zararların tespitine ilişkin bir çalışma yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
13. Erciş Çelebibağ Mahallesi'nde 10 Aralık 2025 tarihinde meydana gelen yangınla ilgili olarak Bakanlığınızca herhangi bir destek, tazmin veya telafi mekanizması işletilecek midir?
14. Küçük ölçekli üreticilerin afetlere karşı korunması amacıyla zorunlu veya düşük primli bir devlet destekli tarımsal sigorta modeli geliştirilmesi gündeminizde midir?